

- torii v Ukraini na 2015-2020 rr. Initsiatyva Min. aharnoi polityky ta prodovolstva Ukrainy [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://goo.gl/oFU3Z9>
13. Statystychnyi zbirnyk «Sil'ske hospodarstvo Ukrainy» za 2016 rik. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, Kyiv, 2016. S. 2–246.
 14. Statystychnyi zbirnyk «Valova produktsiia sil'skoho hospodarstva Ukrainy» za 1990–2010 roky, Kyiv, 2012. S. 2–50.
 15. Enerhozberihaiuchi ahroekosystemy. Otsinka ta ratsionalne vykorystannia ahroresursnoho potentsialu Ukrainy. (Rekomendatsii). Kyiv: DIA, 2011. 576 s.
 16. DERZHAVNA TSILOVA PROHRAMA rozvytku aharnoho sektoru ekonomiky na period do 2020 roku. 11 s.
 17. Statsionarni polovi doslidy Ukrainy. Reiestr atestativ. Kyiv: Ahrar. nauka, 2014. 146 s.
 18. Formuvannia bioenerhetychnykh ahroekosystem v zoni Polissia Ukrainy. (Rekomendatsii). Kyiv: DIA, 2012. 248 s.

Authors

Tarariko Yurii Oleksandrovych — Doctor of Agricultural Sciences, Professor. Institute of Water Problems and Land Reclamation NAAS (Ukraine, 03022, m. Kyiv, vul. Vasylykivska, 37; e-mail: urtar@bigmir.net).

Lychuk Hanna Ivanivna — Candidate of Agricultural Sciences. N. S. C. «Institute of Agriculture NAAS» (Ukraine, 08162, Kyivska obl. SMT. Chabany, vul. Mashynobudivnykiv, 2-b; e-mail: urtar@bigmir.net).

Lukashuk Vita Petrivna — Candidate of Agricultural Sciences. Institute of Water Problems and Land Reclamation NAAS (Ukraine, 03022, m. Kyiv, vul. Vasylykivska, 37; e-mail: vita_lukashuk@ukr.net).

УДК 630*6:332.122

<https://doi.org/10.33730/2310-4678.3.2019.185893>

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОГО ОУЛІМГ)

І.І. Ярема

*директор Державне підприємство
«Самбірське лісове господарство»*

(Україна, м. Самбір; e-mail: sambirlis@lvivlis.gov.ua)

У статті досліджено, обґрунтовано та поглиблено теоретичні положення і методико-прикладні рекомендації стосовно підвищення екологічної ефективності управлінських рішень у лісогосподарській діяльності. Зазначено, що головним завданням збалансованого лісокористування з огляду на дотримання екологічно орієнтованої політики природокористування є пошук компромісу між задоволенням промислових потреб (економічних інтересів) та збереження лісових екосистем і природного біорізноманіття (екологічних інтересів). Розкрито еколого-економічні пріоритети оптимізації лісогосподарської діяльності в системі збалансованого лісокористування, систематизовано напрями збалансованого управління лісовими екосистемами. Для визначення ключових чинників посилення еколого-економічної ефективності управлінських рішень у лісогосподарській діяльності запропоновано застосувати SWOT-аналіз. Адаптовано авторський підхід до розробки та апробації системи показників еколого-економічної ефективності організаційно-управлінських рішень у збалансованому лісокористуванні. Предметне поле системи показників запропоновано розбити на чотири блоки: фінанси, підприємство-споживач, господарські процеси, персонал. У межах кожного блоку сформульовані цілі, визначено показники, розроблені заходи досягнення запропонованих цілей. Узагальнено, систематизовано, та розроблено рекомендації щодо підвищення ефективності організаційно-економічних заходів для реалізації регіональної екологоорієнтованої лісової політики у частині інтенсифікації використання та відтворення лісових екосистем, покращення їх охорони, створення передумов участі громадян у прийнятті рішень у сфері лісових відносин, збереження екологічного потенціалу лісів, підвищення продуктивності і поліпшення різноманітності породного складу лісових екосистем. Практична цінність статті полягає у розробці прикладних положень підвищення еколого-економічної ефективності реалізованих управлінських рішень у лісогосподарській діяльності, які доцільно використати як державним органам

управління лісовим та мисливським господарством, так і лісогосподарським підприємствам та іншим суб'єктам лісогосподарської діяльності.

Ключові слова: лісове господарство, збалансоване лісокористування, екологічна ефективність, екологічне планування, екологізація виробництва, регіональна екологоорієнтована лісова політика.

Постановка проблеми. Лісове господарство є важливою складовою регіональної економіки. Виняткова роль лісового господарства передбачає реальну необхідність у ефективному та фаховому управлінні його соціально-економічним розвитком та екологоорієнтованою діяльністю. Органи регіонального управління лісовим господарством повсякчас зустрічаються із труднощами у сфері обґрунтування та вибору стратегічних пріоритетів, в оцінці стану та визначенні величини впливу екологічних чинників на його розвиток. В умовах євроінтеграції та жорсткої конкуренції виникає потреба застосування системного підходу та науково-обґрунтованих методів аналізу і управління розвитком лісового господарства. Лісову політику країни треба адаптувати до глобалізації ринків, розвитку сучасних технологій, появи нових видів деревної продукції, посилення конкуренції і екологічних вимог. Тому важливого значення набувають територіальні ознаки та особливості ведення лісового господарства, які впливають на окреслення підходів у виборі пріоритетів його подальшого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання теорії та практики еколого-економічних проблем функціонування лісогосподарського комплексу, а також управління процесами лісокористування розглядалися у науково-практичних дослідженнях науковців: О.В. Врублевської [1], А.М. Бобка, О.А. Голуба [2], М.А. Голубця, Б.М. Данилишина, А.М. Дейнеки [1], О.І. Дребот [3], Я.В. Коваля, І.М., Лицура [2], Л.Г. Мельника, Є.В. Мішеніна [4], В.С. Міщенко, І.М. Синякевича [1], І.П. Соловій [5], І.М. Потравного, Ю.Ю. Туниці, О.І. Фурдичка [6], М.А. Хвесика [7], О.М. Шубалого [7], І.Є. Ярової [4] та ін. У працях згаданих учених досліджено, зокрема: еколого-економічні проблеми просторової організації лісового комплексу України [8], питання формування сучасних еколого-економічних відносин у галузі українського лісівництва [9], методологічні основи формування екологічного менеджменту і екоаудиту в лісовиробничому комплексі України [10], управління еколого-економічними ризиками у контексті переходу лісового господарства на засади сталого розвитку [11] тощо.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на те, що у численних наукових дослідженнях деталі-

зовано та висвітлено переважно всі складові та особливості лісокористування, у практиці регіонального лісового господарства все ще актуальною залишається проблема підвищення ефективності організаційно-економічних заходів реалізації регіональної екологоорієнтованої лісової політики, формування науково обґрунтованого організаційно-економічного механізму забезпечення комплексного, збалансованого використання і відтворення лісових ресурсів.

Метою статті є обґрунтування та розробка науково-практичних рекомендацій стосовно підвищення екологічної ефективності управлінських рішень у лісогосподарській діяльності на регіональному рівні державним органам управління лісовим та мисливським господарством, лісогосподарським підприємствам та іншим суб'єктам лісогосподарської діяльності.

Матеріали та методи. Базою дослідження є наукові праці вітчизняних та закордонних вчених з питань вивчення проблематики функціонування та збалансованого розвитку лісового господарства у контексті еколого-економічних особливостей прийняття управлінських рішень. Для обґрунтування вибору еколого-економічних пріоритетів оптимізації лісогосподарської діяльності застосовано такі методи: SWOT-аналізу для визначення ключових чинників посилення еколого-економічної ефективності лісогосподарської діяльності; індукції і дедукції — для розробки та обґрунтування системи організаційно-економічних заходів забезпечення збалансованого лісокористування в регіоні та реалізації регіональної екологоорієнтованої лісової політики.

Викладення основного матеріалу. Актуальність дослідження процесів еколого-економічної стійкості лісового сектора обумовлена низкою обставин: по-перше, специфікою суспільно-виробничих відносин в лісовому господарстві; по-друге, характерними особливостями лісогосподарського виробництва; по-третє, доцільністю наукової оцінки інновацій у лісокористуванні; по-четверте, необхідністю розробки методологічних підходів і рекомендацій з питань сталого соціально-економічного розвитку лісового сектора економіки.

Сьогодні у розвитку лісового господарства основний акцент робиться на нарощуванні виробничого потенціалу лісозаготівель. Відзначимо, що якими б позитивними не були

зміни в лісовому господарстві і заготівельному виробництві зокрема, вкрай необхідним є паралельний розвиток деревообробних, целюлозно-паперових та інших виробництв із створення доданої вартості у лісовому комплексі. Пошук напрямків максимально можливого перевищення темпів приросту запасів відновлюваних природних ресурсів над їх споживанням необхідно проводити також в системі фінансових механізмів розвитку.

У сучасних ринкових умовах одним з найважливіших державних завдань розвитку лісового сектора економіки є освоєння нових напрямків і форм комплексного використання лісів з метою підвищення прибутковості лісового фонду, з одного боку, та скорочення виснаження сировинного потенціалу і його відтворення, з іншого. При цьому слід пам'ятати, що лісовий капітал є дефіцитним і обмежуючим фактором розвитку, тому не можна допускати його знецінення.

Оцінка екологічної ефективності управлінських рішень у лісгосподарській діяльності розглядається крізь призму результатів діяльності загалом — від використання ресурсів, наявного обладнання, технологій, обсягів готової продукції до переробки відходів виробництва.

Для визначення ключових чинників посилення еколого-економічної ефективності управлінських рішень у лісгосподарській діяльності пропонуємо застосувати SWOT-аналіз (табл. 1).

Як видно з результатів SWOT-аналізу, Львівське ОУЛМГ має такі основні слабкі сторони: морально і фізично застаріле обладнання; неповне використання виробничих потужностей, що знижує ефективність виробництва і стримує його розвиток; недосконалі кадрові та маркетингові політики; слабкі сторони повинні бути усунені, а також необхідно скористатися наявними можливостями. Саме на це і була зосереджена наша увага при розробці системи заходів щодо підвищення еколого-економічної ефективності управлінських рішень у лісокористуванні для Львівського ОУЛМГ.

Серед провідних засад збалансованого лісокористування в Україні на особливу увагу заслуговує дотримання соціального, екологічного та економічного консенсусу в експлуатації, переробці, відтворенні та збереженні лісових ресурсів. Тобто, під сталим лісокористуванням, на нашу думку, слід розуміти оптимізацію використання лісових ресурсів під безпосереднім впливом навколишнього середовища, соціуму і економіки (іншими словами — це збереження біорізноманіття лісів, підвищення їхньої продуктивності, підтримка належного рівня

життєздатності та санітарного стану тощо), дотриманні прийнятних меж ризику, належне задоволення потреб усіх учасників процесу взаємодії (держави, місцевих громад, споживачів, інвесторів) і гарантування отримання прогнозного рівня доходу, зростання рівня ринкової капіталізації, підвищення конкурентоспроможності, а також соціального та екологічного ефекту від лісокористування [13].

Беручи до уваги сказане вище, вважаємо за доцільне окреслити еколого-економічні пріоритети управлінських рішень щодо оптимізації лісгосподарської діяльності тобто, апробувати конкретні рекомендації та пропозиції до реалій виробничо-господарської діяльності (на прикладі Львівського ОУЛМГ).

Для Львівського обласного управління лісового і мисливського господарства (Львівського ОУЛМГ) з урахуванням виявлених у процесі аналізу мікро- та макросередовища, слабких і сильних сторін, а також можливостей і загроз, вважаємо за доцільне проаналізувати такі еколого-економічні пріоритети управлінських рішень щодо оптимізації лісгосподарської діяльності.

1. Розвиток комерційної діяльності або «Підприємство — Споживачі»;
2. Екологоорієнтована виробнича діяльність або «Внутрішні господарські процеси»;
3. Фінансова складова або «Фінанси»;
4. Кадрова складова або «Персонал».

Всі зазначені пріоритети характеризують ефективність управління та ефективність діяльності Львівського ОУЛМГ. Детальніше зупинимось на кожній із них.

1. Розвиток комерційної діяльності Львівського ОУЛМГ та розрахунок економічної та екологічної ефективності запропонованих заходів.

Комерційна (госпрозрахункова) діяльність Львівського ОУЛМГ на сьогодні включає вивезення деревини з лісу на верхні та нижні склади, виробництво продукції деревообробки для задоволення потреб внутрішнього і зовнішнього ринків. У виробничому процесі промислової діяльності Львівського ОУЛМГ в якості сировини використовується деревина власного виробництва, отримана в порядку проведення рубок головного користування, рубок догляду за лісом і санітарних рубок, тому немає необхідності в залученні постачальників виробничих ресурсів. На експорт підприємство постачає пиломатеріали обрізні хвойних порід, пиловник, дрова хвойних порід, а також технологічні дрова.

Питання реалізації продукції для Львівського ОУЛМГ є вкрай важливим, оскільки доходи від її реалізації забезпечують як фі-

Таблиця 1

Матриця SWOT-аналізу діяльності Львівського ОУЛМГ у контексті еколого-економічних пріоритетів

	Можливості	Загрози
<p>Сильні сторони</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність власної лісосировинної бази 2. Часткове бюджетне фінансування лісгосподарських заходів. 3. У часті підприємства у державних і обласних програмах розвитку лісового господарства. 4. Стабільно зростаючий попит на продукцію 5. Високий відсоток освоєння розрахункової лісосіки 6. Кваліфікована робоча сила 7. Довгострокові ринкові зв'язки на внутрішньому ринку і наявність деяких постійних споживачів на зовнішньому ринку 8. Хороша репутація підприємства як сумлінного партнера 9. Зручне розташування транспортних шляхів. 	<p>Сила і можливості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За рахунок власної лісосировинної бази підприємство має надійну основу ведення виробничо-господарської діяльності 2. Часткове бюджетне фінансування лісгосподарських заходів дає можливість зменшити власні витрати на проведення лісгосподарських заходів. 3. За рахунок специфіки асортименту продукції підприємство має можливість збільшувати попит 4. З огляду на специфіку технологічного процесу, а також за рахунок наявних виробничих площ та можливості їх розбудови можна створити цілий виробничий комплекс: від посадки та оновлення лісу до виробництва різноманітної лісопродукції з високою доданою вартістю 5. За рахунок вчасного погашення всіх попередніх зобов'язань підприємство може отримати кредит на будь-який проект 	<p>Сила і загрози</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність власної лісосировинної бази вимагає обов'язкового проведення лісгосподарських заходів, які є високозатратними. 2. Часткове бюджетне фінансування лісгосподарських заходів посилює відповідальність та вимагає звітності щодо цільового використання коштів 3. За умови розширення товарного асортименту та технологічного оновлення обладнання зменшується вплив конкуренції 4. За умови покращення корпоративного клімату зменшується загроза підвищення плинності кадрів 5. Розробка ефективної маркетингової політики знизить загрозу втрати постійних клієнтів
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Можливість збільшення обсягів виробництва продукції переробки деревини 2. Більш ефективне використання виробничих потужностей 3. Зниження витрат виробництва 4. Залучення нових споживачів за кордоном 5. Підвищення ефективності виробничої діяльності за рахунок побічного виробництва і заготівлі другорядних лісових ресурсів 6. Можливість підприємства отримати кредити під інноваційні проекти 7. Надійність каналів постачання вхідної сировини 8. Можливість збільшити виробничі площі за рахунок їх розбудови на власних незайнятих територіях 9. Постійне зростання вітчизняного і закордонного попиту на продукцію лісопереробки (від паливних пеллет та брикетів до меблів) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Втрата існуючих споживачів 2. Нестабільність господарського, податкового, банківського та інших законодавств в Україні 3. Природні катастрофи (пожежі, повені, урагани) 4. Загроза переманювання спеціалістів підприємства конкурентами 5. Наявність конкуренції 6. Економічна нестабільність 7. Мінливість політичного становища

Закінчення таблиці 1

<p>10. Високий рівень кваліфікації провідних спеціалістів</p> <p>11. Добра кредитна історія підприємства</p> <p>12. Можливість розширення асортименту продукції деревообробки</p> <p>13. Наявність власних виробничих площ</p> <p>14. Низька плинність кадрів</p> <p>15. Можливість залучення високотехнологічного обладнання.</p>	<p>Слабкі сторони</p> <p>1. Морально і фізично застаріле обладнання</p> <p>2. Неповне використання наявних потужностей</p> <p>3. Переважання у лісовому фонді молодняків (34%) і середньовікових насаджень (54%). Стиглих і перестійних лісів лише 2,2%</p> <p>4. Практична відсутність механізації в деревообробних цехах</p> <p>5. Закриття у попередні періоди ряду деревообробних цехів.</p> <p>6. Відсутність корпоративної політики</p> <p>7. Роз'єднаність в координації роботи відділів і служб підприємства, недостатній обмін інформацією</p> <p>8. Дефіцит кваліфікованих робітників</p> <p>9. Відсутність можливості оновлення устаткування через недостатнє фінансування</p> <p>10. Недосконалість системи просування продукції на ринку (недосконала маркетингова політика)</p> <p>11. Нефективний фінансовий менеджмент</p> <p>12. Занадто низькі показники ліквідності та ділової активності</p>	<p>Слабкості і можливості</p> <p>1. За рахунок зростання попиту на продукцію є можливість відновити роботу закритих раніше виробничих цехів та повністю завантажити існуюче устаткування</p> <p>2. За рахунок можливості отримання кредитів можна періодично поновлювати та модернізувати устаткування</p> <p>3. За рахунок зниження витрат є можливість знижувати собівартість продукції</p>	<p>Слабкості і загрози</p> <p>1. Існує загроза втрати робітничих кадрів, що пов'язано з зростанням конкуренції на ринку праці</p> <p>2. Існує загроза втрати частки ринку за рахунок відсутності технологічно якісного устаткування</p> <p>3. Можливість втрати певної частки ринку за рахунок недосконалої системи просування продукції і гострої ринкової конкуренції</p> <p>4. Через неефективний фінансовий менеджмент та занадто низькі показники ліквідності і ділової активності існує реальна загроза банкрутства</p>
--	---	--	--

нансову основу життєдіяльності самого підприємства, так і розширеного відтворення лісових ресурсів.

Блок 1. Ділова активність Львівського ОУЛМГ.

1.1. Оцінка перспектив нарощування ресурсного та екологічного потенціалу лісів, збільшення лісистості території, забезпечення сталого ведення лісового господарства.

За результатами проведеного аналізу та виходячи із виявлених недоліків пропонується оптимізувати лісгосподарську діяльність підприємства за рахунок вирішення таких основних завдань:

- проведення заходів з інвентаризації земель лісового фонду дочірніх лісгосподарських підприємств Львівського ОУЛМГ та виготовлення технічної документації із землеустрою щодо видачі державних актів на право постійного користування земельними ділянками лісового фонду;
- запровадження екологічного планування як початкового етапу або самостійного рівня стратегічного планування, що змінить процес прийняття управлінських та господарських рішень тобто підсилить їхню екологічну обґрунтованість;
- проведення екологоорієнтованого зонування території за функціональним призначенням та у контексті економічної доступності лісів;
- підвищення рівня лісистості земель лісового фонду підприємства, у тому числі шляхом залучення для цілей лісовідновлення малопродуктивних сільськогосподарських земель або передачі стихійно заліснених природним шляхом земель;
- покращення якості виконання робіт з лісорозведення шляхом створення високопродуктивних плантаційних насаджень, поліпшення родючості ґрунтів, дотримання під час посадки відповідності деревостанів земельним ділянкам та врівноваження вікового ряду насаджень;
- своєчасного заліснення вирубок, розширення площ захисного лісорозведення та агролісомеліорації з метою запобігання ерозії ґрунтів та підтримання водного балансу території;
- активізації боротьби з хворобами, шкідниками та пожежами лісу шляхом збільшення фінансування протипожежних заходів, захисту лісів від шкідників біологічними методами, проведення комплексного екологічного моніторингу лісів з метою вчасного виявлення хвороб і шкідників та вирубки сухостою для покращення санітарного стану насаджень;
- вдосконалення системи лісокористування на основі зменшення перестиглих лісо-

насаджень шляхом коригування віку стиглості певних порід дерев, з метою збереження їх ліквідності, удосконалення планування та організації видів і способів рубок, оптимізації обсягу рубок шляхом заміни суцільних рубок на поступові і вибіркові;

- впровадження у практику роботи підприємства сучасних геоінформаційних систем (ГІС) та застосування методів просторового моделювання для прогнозування показників зміни лісоресурсного потенціалу та обґрунтування оптимальних розмірів залучення окремих його компонентів у господарський оборот.

1.2. Оцінка нарощування обсягів випуску та продажу продукції, що користується найбільшим попитом.

Серед причин, які не дозволяють повною мірою використовувати можливості і переваги реалізації власної лісородукції на експорт є:

- знаходиться на стадії формування власного українського ринку лісопродукції (зовнішній фактор);
 - відсутність на підприємстві аналітично-інформаційної служби для аналізу стану ринку лісопродукції, з огляду на що інформація про можливості як внутрішньої, так і експортної торгівлі фрагментарна або відсутня;
 - обсяги експортної продукції відповідної якості, які пропонує підприємство, є занадто низькими, що виключає укладення довготривалих вигідних прямих контрактів з великими іноземними компаніями, зацікавленими у крупних і постійних поставках;
 - недостатній власний досвід торгівлі, погане знання кон'юнктури, вимог, стандартів діючих зарубіжних ринків;
 - наявність на експортному ринку української продукції великої кількості посередників та значна конкуренція, чому сприяє відчутна різниця між внутрішніми та експортними цінами.
- Беручи до уваги результати та висновки проведеного аудиту господарської діяльності Львівського ОУЛМГ, пропонуємо реалізувати комплекс таких заходів:
- створення в Львівському ОУЛМГ підрозділу з маркетингу з метою суттєвого покращення ефективності діяльності підприємств на ринку лісопродукції;
 - удосконалення структури експорту в напрямку його переорієнтації з сировинного вектору у вектор експортної реалізації продукції лісопереробки;
 - поетапний перехід до реалізації усієї ділової деревини в заготовленому вигляді виключно через аукціони;
 - вдосконалення структури виробленої продукції, яка істотно не змінювалася протягом

багатьох років і є на сьогодні не цілком раціональною, не враховує різницю в рентабельності різних видів продукції, що реалізовується як на внутрішній ринок, так і на експорт.

Важливим резервом підвищення ефективності комерційної діяльності є побічне лісокористування, найбільш перспективні напрямки якого розглядаються окремо.

Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства свідчить про незначні обсяги реалізації пиломатеріалів. Враховуючи більш високу рентабельність продукції лісопилення, збільшивши її частку, у тому числі експортну, можна істотно підвищити загальну рентабельність виробленої товарної продукції, а відповідно і збільшити прибуток. Окрім того, як було виявлено під час аналізу внутрішнього середовища організації, виробничі потужності Львівського ОУЛМГ використовуються не повністю: існує гостра необхідність оновлення парку обладнання, а також відновлення роботи виробничих цехів.

При цьому видно, що найбільш успішно реалізується споживачам пиловник та техдрова хвойних порід, які в сукупності і є основною експортованою продукцією. У той же час відомо, що пиловник за своєю рентабельністю значно поступається продукції переробки у власних виробничих цехах, де з нього вже сьогодні можна виробляти обрізні і необрізні пиломатеріали і заготовки. Тому у найближчій перспективі, враховуючи існуючий фінансовий стан Львівського ОУЛМГ, необхідно насамперед переорієнтувати виробничо-комерційну діяльність підприємства з реалізації лісопродукції в круглому вигляді на виробництво і реалізацію необрізних та обрізних (більш рентабельних) лісоматеріалів.

Рівень рентабельності заготівлі і реалізації лісопродукції у першу чергу залежить від наявності у підприємств Львівського ОУЛМГ відповідних технічних засобів, здатних раціоналізувати процеси лісозаготівлі, трелювання деревини та лісопереробки. Також першочергове значення для забезпечення своєчасного та якісного виконання усіх лісогосподарських робіт має забезпеченість нижніх складів та виробничих цехів підприємств відповідним обладнанням.

В умовах необхідності першочергової сплати податкових платежів та інвестування власних коштів у розвиток лісового господарства, можливості дочірніх підприємств розвивати власну переробну базу на сьогодні є дуже обмеженими. Через дефіцит власних коштів та відсутність належних економічних стимулів з боку держави підприємства не в змозі модернізувати або забезпечити розширене відтворення основних засобів.

Враховуючи існуючий фінансовий стан Львівського ОУЛМГ насамперед необхідно:

- переорієнтувати виробничо-комерційну діяльність підприємства з реалізації лісопродукції в круглому вигляді на виробництво і реалізацію необрізних та обрізних (більш рентабельних) лісоматеріалів;
- відновити роботу лісопильних та деревообробних цехів (9 дочірніх підприємств) та розглянути доцільність побудови нових цехів (5 дочірніх підприємств);
- залучати підприємства для розробки лісосік виключно на основі тендерів з метою зниження собівартості лісозаготівель;
- придбати та використовувати засоби автоматичного контролю лісозаготівель та обліку заготовленої деревини;
- запровадити систему контролю лісозаготівель.

1.3. Оцінка запровадження та нарощування обсягів випуску і продажу нової конкурентоспроможної продукції та продукції побічного лісокористування.

Пропонується запровадити та наростити обсяги випуску та продажу нової продукції і продукції побічного лісокористування за рахунок освоєння виробництва кардинально нових видів конкурентоспроможної продукції та надання комерційних послуг:

- вирощування у розсадниках та гуртовий і роздрібний продаж декоративних багаторічних рослин для ландшафтного дизайну. Запланований вид діяльності є надзвичайно перспективним та високорентабельним. Ринкова ціна однієї одно-дворічної рослини становить від 30 грн. до 150 грн., а багаторічних великомірів від 2000 грн.;
- виробництво, пакування та реалізація (можливо на експорт) кори хвойних дерев для мульчування. У процесі виробництва основного виду продукції — пиломатеріалів, кора є відходами виробництва, проте, налагодивши технологічний процес збору, обробки і пакування кори, можна отримати додаткове джерело доходів (ринкова ціна 1 м³ кори — від 500 грн.);
- виготовлення штахет для огорожі, кілків для оформлення клумб у садівництві, щепи для копильних цехів;
- налагодження виробництва паливних брикетів, що є екологічним видом палива (ринкова ціна 1 т брикетів — 2000 грн.);
- виробництво продукції побічного лісокористування: заготівля березового соку, новорічної ялинки, плодів чагарникових рослин, бджільництво, сінокосіння, лікарської сировини, а також заготівля мітли господарської та віника банного тощо;

- розведення та відгодівля диких тварин з метою реалізації для потреб мисливських господарств;

- на незаліснених ділянках створення плантацій дерево-кущових порід, які швидко ростуть — для паливно-енергетичних потреб. До складу таких плантацій можуть входити: сосна (50,7%), береза (32,3%), ялина (6,8%), верба (5,4%), тополя (2,2%), вільха (1,8%) і осика (0,8%), павловнія. На енергетичних (сосново-березових) плантаціях у віці 20–25 років запас деревостану досягає від 200 м³/га до 230 м³/га. Окрім того, на енергетичних плантаціях вік рубки дерев є значно нижчим від віку рубок у звичайних лісах. Якщо на енергетичних плантаціях деревостан можна вже вирубувати у 20–25 років, то у звичайних лісах — у 80–90 років;

- налагодження виробництва дров колотих з подальшим їх фасуванням, (з використанням дерев'яних упаковок, виготовлених з власної сировини (як маркетингова перевага);

- здача в оренду лісничих будиночків для відпочинку.

Необхідно зазначити, що практично всі види побічного лісокористування є високо-рентабельними, оскільки використовуються доступні лісові ресурси, немає необхідності в спеціальному дорогому обладнанні та каліфікованому персоналі. Однак обсяги продукції побічного лісокористування не можуть бути збільшені безмежно і необґрунтовано. План побічного лісокористування повинен ґрунтуватися на нормах лісовпорядкування, біологічних обсягах ресурсів ягід, грибів, можливого обсягу збору березового соку тощо. Виконувати роботу з виробництва побічних видів продукції можуть сезонні робітники під час збору грибів та ягід, лікарських рослин, відгодівлі диких тварин, заготівлі віника банного тощо, дані види робіт не потребують високої кваліфікації, спеціальної підготовки і не є високооплачуваними [14].

1.4. Оцінка оптимізації взаємодії із зовнішнім середовищем: Підприємство — Споживачі.

Пропонується оптимізувати взаємодію із зовнішнім середовищем: за рахунок запровадження таких заходів:

- розробка Інтернет-сайту (довідково-інформаційне та комерційне наповнення);

- утримання існуючих клієнтів через запровадження системи реєстру постійних клієнтів;

- розширення набутої бази клієнтів через запровадження системи реєстру потенційних клієнтів (в т.ч. іноземних партнерів);

- підвищення рівня екологоорієнтованого іміджу підприємства для сприятливого та

довгострокового розвитку взаємовідносин із фінансово-кредитними установами;

- ініціювати, з метою оптимізації управління фінансово-господарською та економічною діяльністю дочірніх підприємств Львівського ОУЛМГ, побудову рейтингів за розробленою системою показників, що сприятиме підвищенню екологічної ефективності управлінських рішень у лісгосподарській діяльності.

- оптимізація управління фінансово-господарською та економічною діяльністю дочірніх підприємств Львівського ОУЛМГ з використанням кластерного аналізу та побудова кластерів для підвищення екологічної ефективності управлінських рішень у лісгосподарській діяльності. Зазначимо, що створення та функціонування кластерів забезпечить додаткове фінансування розвитку лісової інфраструктури, вирішить соціально-економічні проблеми сільських територій Львівської області, що безпосередньо пов'язано з підвищенням рівня зайнятості та доходів, а також ділової активності сільського населення тощо;

- привернення уваги некомерційних організацій до здійснення лісоекологічної діяльності підприємства з метою сумісної розробки проєктів, місцевих актів та програм щодо сталого екологічно збалансованого лісокористування.

Блок 2. Виробнича діяльність Львівського ОУЛМГ. (Екологоорієнтована виробнича діяльність Львівського ОУЛМГ або «Внутрішні господарські процеси»).

2.1. Оцінка оптимізації використання виробничих потужностей.

За результатами проведеного нами аналізу та виходячи із виявлених недоліків пропонуємо оптимізувати використання виробничих потужностей за рахунок:

- оптимального завантаження виробничих потужностей;

- пріоритетного випуску найбільш затребуваних ринком і найбільш рентабельних продуктів і дозавантаження потужностей виробництвом інших видів продукції за залишковим принципом.

Згідно з результатами аналізу, виробничі потужності в Львівського ОУЛМГ використовуються не повністю, практично відсутня механізація і автоматизація, знос устаткування складає понад 60 %. Тому необхідне проведення наступних заходів:

- поступове оновлення обладнання;

- підвищення рівня механізації і автоматизації виробництва;

- розвиток інформаційно-аналітичної основи та діагностики ефективності лісгосподарування на еколого-економічних засадах;

- активізація інноваційно-інвестиційної діяльності за рахунок реалізації пілотних проєктів, розвитку механізмів державно-приватного партнерства.

2.2. *Оцінка оптимізації технологічних процесів (рівень використання найбільш ефективних наявних на виробництві технологій і впровадження нових, відповідно до ринкових тенденцій та інновацій в галузі).*

Пропонуємо оптимізувати технологічні процеси за рахунок:

- щорічного часткового оновлення виробничого обладнання, його наладки;
- вивчення проблеми і розробки заходів з підвищення рівня автоматизації та механізації виробничого процесу на наявному обладнанні без значних капітальних вкладень;
- вивчення проблем виникнення браку і його зниження.

2.3. *Оцінка забезпечення гнучкості виробництва.*

Гнучкість виробництва — це безперервне виконання виробничої програми і оперативна зміна асортименту та характеристик продукції, що випускається відповідно до змін попиту, коливань обсягів рубок у зв'язку з зміною вікового складу лісових угідь, природних катастроф (пожеж, ураганів, загибелі лісових культур), відповідно до здійснення замовлень на деякі види продукції (фанерну сировину, паливні брикети тощо), зміни рентабельності окремих видів продукції тощо.

Для забезпечення гнучкості виробництва пропонуємо:

- періодично переглядати структуру виробленої продукції з метою виключення нерентабельних видів;
- запровадити тимчасову процедуру виконання заявок з виробництва сезонної продукції.

2.4. *Управління якістю (випуск продукції з якістю, що задовольняє споживача, відповідає стандартам якості і дозволяє утримувати конкурентну перевагу).*

Необхідно приділяти увагу наступним моментам:

- проведення екологічної сертифікації лісів щодо принципів і критеріїв FSC (Лісової наглядової ради);
- збільшення сортності відвантаженої продукції;
- сортування лісоматеріалів круглих по діаметрам;
- реалізація пиломатеріалів, відсортованих відповідно до держстандартів чи експортних замовлень.

2.5. *Оцінка оптимізації виробничої інфраструктури (рівень забезпечення загальної*

ефективності виробництва і зниження витрат на нього).

Необхідно розробити програму оптимізації виробничої інфраструктури (тепло та енергопостачання, розміщення елементів виробничого комплексу та комунікацій), в тому числі:

- зобов'язати службу головного інженера розробити і затвердити програму оптимізації виробничої інфраструктури;

- проаналізувавши споживання енергоресурсів на підприємстві і в цілях компенсації негативного впливу підвищення цін на енергоресурси за рахунок реалізації заходів з економії енергетичних і фінансових ресурсів, підвищення частки місцевих видів палива в структурі енергоспоживання, рекомендується: збільшити в структурі споживаних енергоресурсів частку власних відходів деревообробки та лісозаготівель, замінити лампи розжарювання на LED-лампи, провести реконструкцію будівель підприємства з урахуванням заходів енергозбереження;

- провести дослідження ринку постачальників обладнання та допоміжних матеріалів з метою найбільш повного задоволення потреб виробництва і закупівель на конкурсній основі з оптимальним співвідношенням ціна/якість;

- розробити і запровадити ефективну та безперерпну систему постачання виробничих ділянок власними ресурсами, що постачаються з лісосік.

2.6. *Оцінка оптимізації процесу управління виробництвом.*

Пропонуємо створити ефективну систему координації виробництва з високою якістю менеджменту, зокрема:

- поліпшити роботу інженерної служби виробництва і збільшити ступінь її залучення у функціонування вертикальної інтеграції керівників виробництва;

- створити та запровадити ефективні елементи управління, що здатні пов'язати жорстко формалізований контроль над замкнутою виробничою системою зі змінами кон'юнктури ринку та інтересами споживачів.

Блок 3. Фінансова стабільність та ліквідність Львівського ОУЛМГ.

3.1. Зниження витрат Львівського ОУЛМГ.

Пропонується зниження витрат за рахунок:

- автоматизації та механізації виробництва та збільшення продуктивності праці;

- зниження обсягів виробничих відходів за рахунок освоєння нових маловідходних технологій;

- оптимізація обсягів виробництва продукції деревообробки, яка відбувається за ра-

хунок максимального завантаження виробничих потужностей, що позитивно вплине на підвищення швидкості обороту активів;

- виявлення основних засобів, що використовуються не на повну потужність і залучення їх в оборот. Так наприклад, резервом фінансових доходів є здача в оренду мисливських (рекреаційних) будиночків;

- зниження адміністративних, матеріальних та інших видів витрат;

- з метою економії енергії в період опалювального сезону на 2020–2025 р.р. запланувати заходи щодо зниження втрат тепла і енергії, які дозволять отримати економію від зниження споживання енергоносіїв;

- розробки системи експрес-заходів для підвищення рівня платоспроможності;

- використання елементів фінансового контролінгу, проведення періодичного детального аналізу доходів і витрат із застосуванням працівниками спеціального програмного забезпечення.

3.2. Проведення активної інвестиційної та інноваційної політики, яка стимулює технологічне оновлення виробництва.

Пропонується ініціювати активну інвестиційну політику, яка стимулюватиме технологічне оновлення виробництва за рахунок:

- залучення інвестицій в освоєння нових маловідходних технологій деревообробки та лісосічних робіт. Для цього доцільно створити спеціальний інноваційний фонд;

- нової концепції розподілу прибутку: прибуток пропонуємо розподіляти в фонд накопичення в розмірі 30%, фонд споживання — 55%, спеціально створений інноваційний фонд — 15%, фінансові кошти з якого будуть витрачатися на впровадження нових технологій, підвищення кваліфікації працівників та покращення ім умов і засобів праці.

- з метою економії енергії в період опалювального сезону на 2020–2025 р.р. запланувати заходи щодо зниження втрат тепла і енергії, які дозволять отримати економію від зниження споживання енергоносіїв.

3.3. Максимізація прибутку.

Пропонується ініціювати реалізацію таких заходів:

- наростити обсяги продажу видів продукції, що користується найбільшим попитом (темپ приросту до 15%);

- максимізація прибутку за рахунок виходу на міжнародні екологічно чутливі ринки із сертифікованою продукцією (темپ приросту до 20%);

- збільшення обсягів виробництва лісопродукції, орієнтованої на екочутливі ринки

збуту (головним чином на експорт) (забезпечити на рівні 5–10% від чистого доходу).

У той же час в собівартості виробленої продукції відбудуться несуттєві зміни. Зокрема, збільшаться витрати на оплату праці за рахунок залучення сезонних робітників, і за рахунок запланованого підвищення заробітної плати всіх працюючих. Проте, за умов освоєння виробництва запропонованих нових видів продукції значні витрати будуть потрібні на придбання нового обладнання, а також необхідної тари та інвентаря для розвитку побічного лісокористування. У прогностичному періоді планується зниження витрат на енергію у зв'язку з реалізацією заходів з енергозбереження.

Блок 4. Соціальноорієнтована кадрова політика Львівського ОУЛМГ.

4.1. Оцінка оптимізації використання кадрового потенціалу.

Стратегічне завдання напряму — ефективно використання персоналу для виконання виробничої програми підприємства, а також для підвищення рівня екологізації виробничої діяльності. Виконання зазначеної позиції можливо в поєднанні з реалізацією стратегії управління персоналом та кадрової політики, мета яких полягає в безперебійному забезпеченні підприємства робочою силою в потрібній кількості і належній кваліфікації, як і в обліку людського фактора, роль якого має тенденцію до зростання його значущості.

Конкретні заходи:

- розвиток економічного та соціально-психологічного стимулювання екологічно відповідальної праці;

- підвищення рівня освіти та кваліфікації керівників (менеджерів), спеціалістів для здійснення модернізації господарства та формування системи екологоорієнтованого лісоуправління;

- формування та розвиток корпоративної лісоекологічної культури та соціально-екологічної підприємницької бізнес-етики в межах гармонізації лісогосподарської та лісопромислової діяльності на еколого-економічних закладах;

- забезпечення набору нових працівників з відповідною кваліфікацією;

- розробка заходів щодо зниження плинності персоналу, його стимулювання та належної оплати праці;

- підвищення ефективності діяльності підприємства шляхом удосконалення системи менеджменту через запровадження нових інформаційно-аналітичних технологій управління на базі сучасних комп'ютерних технологій.

Висновки. З урахуванням виявлених у процесі SWOT-аналізу мікро- та макросередовища, слабких і сильних сторін, а також можливостей і загроз проаналізовано такі еколого-економічні пріоритети управлінських рішень щодо оптимізації лісгосподарської діяльності (на прикладі Львівського ОУЛМГ): розвиток комерційної діяльності або «Підприємство — Споживачі»; екологоорієнтована виробнича діяльність або «Внутрішні господарські процеси»; фінансова складова або «Фінанси»; кадрова складова або «Персонал».

До кожного із запропонованих пріоритетних блоків розроблено систему заходів та шляхів реалізації. Запропонований комплекс організаційно-економічних пріоритетних напрямів реалізації регіональної екологоорієнтованої лісової політики спрямований на створення передумов для успішного функціонування лісового господарства, при якому рівень охорони, захисту та відтворення лісів буде відповідати надвисоким соціальним, екологічним та економічним вимогам сьогодення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лісова політика: теорія і практика: монографія / [Синякевич І.М., Соловій І.П., Врублевська О.В., Дейнека А.М. та ін.]; під ред. І.М. Синякевича. — Львів: ЛА «Піраміда», 2008. 612 с.
2. Проблеми збалансованого лісокористування в системі сталого розвитку: Моногр. / Я.В. Коваль, В.С. Бондар, О.А. Голуб, І.М. Лицур, Р.Б. Бабич, І.Я. Антоненко; ред: Я.В. Коваль; НАН України. Рада по вивч. продукт, сил України. К.: Наук, світ, 2005. 211 с.
3. Дребот О.І. Формування системи екологічного менеджменту на підприємствах лісового комплексу / О.І. Дребот // Сталий розвиток економіки. Науково-виробничий журнал. 2009. № 20. С. 157–161.
4. Мішенін Є.В. Лісгосподарювання як сучасна парадигма сталого розвитку лісового комплексу / Є.В. Мішенін, І.Є. Ярова // Наукові праці Лісівничої академії наук України. 2014. Вип. 12. С. 221–226.
5. Соловій І.П. Політика сталого розвитку лісового сектору економіки: парадигма та інструменти: монографія / І.П. Соловій. Львів: РВВ НЛТУ України, Вид-во ТЗОВ «Ліга-Прес», 2010. 368 с.
6. Фурдичко О.І. Екологічні основи збалансованого розвитку агросфери в контексті європейської інтеграції України: монографія / О.І. Фурдичко // НААН України. Ін-т агроєкології і природокористування. К.: ДІА, 2014. 428 с.
7. Комплексне використання лісоресурсного потенціалу: механізм стимулювання, інституціональне та інноваційне забезпечення: монографія / М.А. Хвесик, О.М. Шубалий, Н.М. Василик; Нац. акад. наук України, ДУ «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». К.: ДКС, 2011. 497 с.
8. Лицур І.М. Еколого-економічні проблеми просторової організації лісового комплексу України / І.М. Лицур. Національна академія наук України, Рада по вивченню продуктивних сил України. К.: [РВПС України НАН України], 2010. 318 с.
9. Фурдичко О.І. Формування сучасних еколого-економічних відносин у галузі українського лісівництва / О.І. Фурдичко // Економіка України. 2014. № 10. С. 67–78.
10. Лебедевич С.І. Методологічні основи формування екологічного менеджменту і екоаудиту в лісовиробничому комплексі України: монографія / С.І. Лебедевич. Львів: Камула, 2005. 256 с.
11. Дейнека А.М. Управління еколого-економічними ризиками у контексті переходу лісового господарства на засади сталого розвитку / А.М. Дейнека // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник наукових праць. Львів: Національний лісотехнічний університет України. 2008. Вип. 18.14. С. 169–173.
12. Онучин А.А. О принципах экосистемного управления лесами / А.А. Онучин, В.А. Соколов // Лесная таксация и лесоустройство. 2005. Вып. 1(34). С. 78–85.
13. Ярема І.І. Теоретико-методологічні підходи до екологічного планування у контексті сталого лісокористування / І.І. Ярема // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: [зб. наук. пр.] / НАН України. Ін-т регіональних досліджень імені М.І. Долишнього. Львів, 2016. Вип. 6 (122) 164 с. С. 8–12.
14. Yarema I. Algorithm of substantiation management decisions in forest management in terms of risk / Yarema I. //Scientific issue of knowledge, education, law and management. 2017. № 1 (17). Łódź: Fundacja «Oświata i Nauka Bez Granic PRO FUTURO». 306 p. P. 295–301.

Інформація про автора

Ярема Ігор Іванович — директор, державне підприємство «Самбірське лісове господарство» (Україна, 81400, м. Самбір, вул. Є. Коновальця, 15; e-mail: sambirlis@lvivlis.gov.ua).

I.I. Yarema

Director, State Enterprise «Sambir Forestry»
(Ukraine, Sambir; e-mail: sambirlis@lvivlis.gov.ua)

**ENVIRONMENTAL AND ECONOMIC PRIORITIES
FOR OPTIMIZATION OF FORESTRY ACTIVITIES (ON THE EXAMPLE
OF THE LVIV REGIONAL DEPARTMENT OF FORESTRY AND HUNTING)**

The article investigates, substantiates and deepens theoretical propositions, and methodological and applied recommendations for improving the eco-efficiency of management decisions in forestry. It is stated that the main task of balanced forest management from the view of adherence to environmentally oriented nature management policy is to find a compromise between meeting industrial needs (economic interests) and conservation of forest ecosystems and natural biodiversity (ecological interests). It is revealed the ecological and economic priorities of optimization of forest management in the system of balanced forest management, the directions of balanced management of forest ecosystems are systematized. To identify key factors for enhancing the environmental and economic effectiveness of management decisions in forestry, it is proposed to use SWOT analysis. The author's approach to the development and testing of the indicators system of ecological and economic efficiency for organizational and management decisions in balanced forest management has been adapted. The subject field of the indicator system is proposed to be divided into four blocks: finance, consumer enterprise, economic processes, personnel. Within each block goals are formulated, indicators are defined, measures are taken to achieve the proposed goals. It is generalized, systematized and developed the recommendations on increasing the effectiveness of organizational and economic measures for implementation of regional eco-oriented forest policy in terms of intensification of use and reproduction of forest ecosystems, improvement of their protection, creation of preconditions for participation of citizens in decision-making in the field of forest ecology, improvement of productivity and diversity of species of forest ecosystems. The practical value of the article lies in the development of applied provisions for improving the ecological and economic efficiency of implemented management decisions in forestry, which should be used by both state forestry and hunting authorities, as well as forestry enterprises and other forestry entities.

Keywords: forestry, balanced forest management, ecological efficiency, ecological planning, ecologization of production, cluster, risk management, regional ecologically oriented forestry policy.

REFERENCES

1. Lebedevych, S.I. (2005). Metodolohichni osnovy formuvannya ekolohichnoho menedzhmentu i eko-audytu v lisovyrobnychoму kompleksi Ukrainy [Methodological bases of formation of environmental management and ecological audit in forestry sector of Ukraine]. Lviv: Kamula. 256. [in Ukr.].
2. Synyakevych, I.M., Soloviy, I.P., Vrublevs'ka, O.V., Deyneka, A.M. ta in. (2008). Lisova polityka: teoriya i praktyka [Forest policy: theory and practice]. Lviv: LA «Piramida». 612. [in Ukr.].
3. Mishenin, Y.V., Yarova, I.Y. (2014). Lisohospodaryuvannya yak suchasna paradyhma staloho rozvytku lisovoho kompleksu [Forestry as a modern paradigm of sustainable forest complex] *Naukovi pratsi Lisivnychoyi akademiyi nauk Ukrainy — Scientific works of Forest Academy of Sciences of Ukraine*, 12, 221–226. [in Ukr.].
4. Onuchyn, A.A., Sokolov, V.A. (2005). O printsypakh ekosistemnoho upravlenyya lesamy [About the ecosystem forests management principles] *Forest inventory and forest management*, 1(34), 78–85. [in Russ.].
5. Soloviy, I.P. (2010). Polityka staloho rozvytku lisovoho sektoru ekonomiky: paradyhma ta instrumenty: monohrafiya [The policy of the forest sector sustainable development: paradigm and tools]. Lviv: «Liha-Pres». 368. [in Ukr.].
6. Furdychko, O.I. (2014). Ekolohichni osnovy zbalansovanoho rozvytku ahrosfery v konteksti yevropeys'koyi intehratsiyi Ukrainy [Ecological bases of agrosphere sustainable development in the context of European integration of Ukraine]. Kyiv: DIA. 428. [in Ukr.].
7. Furdychko, O.I. (2014). Formuvannya suchasnykh ekoloho-ekonomichnykh vidnosyn u haluzi ukrajin-s'koho lisivnytstva [Formation of modern ecological and economic relations in the branch of Ukraine's forestry]. *Ekonomika Ukrainy [Economy of Ukraine]*, 10, 67–78. (In Ukr.)
8. Lytsur, I.M. (2010). Ekoloho-ekonomichni problemy prostorovoyi orhanizatsiyi lisovoho kompleksu Ukrainy [Ecological and economic problems of spatial organization of forest complex of Ukraine]. Kyiv: Rada po vyvch. produkt, syl Ukrainy. 318. (In Ukr.)
9. Koval', Y.V., Bondar, V.S., Holub, O.A., Lytsur, I.M., Babych, R.B., Antonenko, I. Y. (2005). Problemy zbalansovanoho lisokorystuvannya v systemi staloho rozvytku: monohrafiya [Problems of sustainable forest management in the sustainable development system] [Monograph]. Kyiv: Nauk. svit. 211. [in Ukr.].

10. Khvesyuk, M.A., Shubalyuk, O.M., Vasylyk, N.M. (2011). Kompleksne vykorystannya lisoresursnoho potentsialu: mekhanizm stymulyuvannya, instytutsional'ne ta innovatsiynе zabezpechennya: monohrafiya [Integrated use of the forest resources potential: incentive mechanisms, institutional and innovative providing] [Monograph]. Kyiv: DKS. 497. [in Ukr.].
11. Drebot O.I. (2009). Formuvannya systemy ekolohichnoho menedzhmentu na pidpryyemstvakh lisovoho kompleksu [Formation of ecological management system at enterprises of forest complex]. Stalyy rozvytok ekonomiky. *Naukovo-vyrobnychyy zhurnal. [Sustainable economic development. Scientific — production journal]*, 20, 157–161. (In Ukr.).
12. Deyneka A.M. (2008). Upravlinnya ekoloho-ekonomichnyimi ryzykamy u konteksti perekhodu lisovoho hospodarstva na zasady staloho rozvytku [Management of environmental and economic risks in the context of forestry transition to sustainable development] *Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny. [Scientific Bulletin of UNFU]*. Lviv: Natsionalnyy lisotekhnichnyy universytet Ukrayiny, 18.14, 169–173. (In Ukr.).
13. Yarema I.I. (2016). Teoretyko-metodolohichni pidkhody do ekolohichnoho planuvannya u konteksti staloho lisokorystuvannya [Theoretical and methodological approaches to ecological planning in the context of sustainable forest management]. *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrayiny [Socioeconomic problems of the modern period Ukraine]*. 6(122), 8–12. [in Ukr.].
14. Yarema I.I. (2017). Algorithm of substantiation management decisions in forest management in terms of risk. Scientific issue of knowledge, education, law and management. Łódź: Fundacja «Oświata i Nauka Bez Granic PRO FUTURO», 1 (17), 295–301.

Author

Yarema Ihor Ivanovych — Director, State Enterprise «Sambir Forestry» (Ukraine, 81400, Sambir, 15 E.Konovaltsya St.; e-mail: sambirlis@lvivlis.gov.ua).

Новини Новини

Новини • Новини • Новини

Кабінет міністрів України ухвалив пілотний проєкт з продажу окремих партій необробленої деревини через систему електронних аукціонів «Прозорро. Продажі» запрацює з квітня 2020 року і триватиме до квітня 2021 року. до пілотного проєкту із впровадження електронного реєстру заготівлі деревини та онлайн-карти рубок підключено вже 8 областей України. Онлайн-карта вирубок поширюється на Чернігівську, Полтавську, Рівненську, Київську, Волинську, Тернопільську, Житомирську та Закарпатську області.

Лісорубний квиток — це дозвіл на заготівлю деревини. Містить інформацію про місце та обсяг заготівлі. Документ видають обласні управління лісового та мисливського господарства. Загальна площа лісових ділянок України становить 10,4 млн га. До сфери управління Держлісагенства належить 7,6 млн га лісів (73% лісового фонду України).